

Fèlix Cucurull i Tey, un intel·lectual de combat

written by Agustí Barrera | 28 de març de 2019

Enguany commemorem el centenari del seu naixement l'any 1919, F. Cucurull, junt amb l'Esteve Albert i Lluís Ferran de Pol, formen el que podem anomenar, "Els tres cavallers de l'ideal", tots tres maresmencs, tots tres participaren en la guerra del 1936, els dos primers patiren l'exili interior, Ll. Ferran de Pol, un dels redactors de *Quaderns de l'Exili*, de retorn del seu exili mexicà el 1948 s'instal·là a la casa pairal de la seva mare, a Arenys de Munt, al capdamunt del carrer Panagall. E. Albert, després d'uns mesos de presó, tornà al seu Dosrius nadiu.

Malgrat la derrota del 1939 i la ulterior ocupació de Catalunya, ells mai es consideraren uns vençuts, amb la ploma com a arma i la seva activitat política seguiren a la trinxera, ells són el pont d'unió entre els plantejaments polítics de l'Estat Català de Francesc Macià dels anys vint i trenta, i la represa de l'independentisme d'esquerres del PSAN de l'any 1968, que ha seguit al llarg d'un fil roig fins a l'actualitat.

F. Cucurull formà part dels 35 assistents a la Primera Conferència del Front Nacional de Catalunya (FNC), que se celebrà el 18 d'abril, el Dijous Sant del 1946, a Dosrius, a Can Batlle, la casa de l'Esteve Albert. Allí va coincidir amb el pintor Manuel Viusà i Camps, l'escriptor Manuel Cruells i Pifarré, amb els polítics Jaume Martínez Vendrell i Joan Cornudella i Barberà, ells formen part de la nostra història resistent, sense el seu sacrifici i esforç no hauria estat possible l'esclat de tot un poble l'octubre del 2017.

Potser la imatge més viva que tinc de F. Cucurull eren les seves classes a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada

de Conflent, quan amb paraula encesa ens descobria una història nacional amagada, tergiversada pels buròcrates de la dictadura. Ell ens va saber transmetre el seu amor a la nostra història i cultura nacional.

Els seus sis volums de la *Panoràmica del nacionalisme català*, editats a París el 1975, són una obra valuosa, resultat de les seves recerques a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, la Casa de l'Ardiaca, un treball de consulta de fonts primàries i d'hemeroteca. Així i tot, inexplicablement, és una obra poc coneguda, per la poca difusió que tingué durant la dictadura i perquè no se n'ha fet cap reedició, malgrat la seva importància històrica. Jo només tinc el volum sisè que abasta del 1933 al 1936, el llibre és ple d'anotacions i pàgines subratllades.

Fou emotiu, pel que tenia de reconeixement i comiat, l'homenatge que se li va fer el 10 de setembre del 1995, dins l'àmbit de les Jornades Independentistes al Casal de la Joventut Seràfica. Malalt, assistí a l'acte en cadira de rodes, quan al final sonaren "Els Segadors", s'aixecà de la cadira amb esforç i, si la memòria no em falla, aixecà el puny en un gest de dignitat, com el que havia estat fent al llarg de tota la seva vida, un soldat de la Pàtria.

ser el més baix dels quatre.

Em va sobtar el dia del sepeli l'absència de representants institucionals de la Generalitat, de la Diputació, vaig veure les dues germanes Serra, la Blanca i l'Eva, era el seu darrer adéu al mestre. La manca de membres de la "política oficial", només es pot entendre pel fet que F. Cucurull era un intel·lectual incòmode a l'autonomisme claudicant, ell al llarg de la seva vida va mantenir i proclamar el seu independentisme, fou fidel al llegat de F. Macià, de Daniel Cardona, del doctor Domènec Martí i Julià. Aquesta actitud de coherència intel·lectual féu que junt amb Joan Oliver (Pere Quart), Manuel de Pedrolo i altres passessin a formar part

dels marginats, dels incòmodes al pujolisme rampant, perquè compromesos amb la nació i les seves classes populars disputaren l'hegemonia política a l'autonomisme, per això foren sotmesos al cordó sanitari del silenci del seu missatge polític.

Ara, el millor homenatge a F. Cucurull és el reconeixement i difusió de la seva herència política, literària, intel·lectual, del seu esforç en la defensa de la terra i en la seva coherència i fidelitat ideològica al llarg del temps.